

PREKLIATE UHLIE ?

Marek HRABČÁK

CURSED COAL?

ABSTRAKT

Súčasná medzinárodná správa poukazuje, že téma uhlia a emisií je znovu veľmi aktuálna. Nie preto, že by došlo k nejakým zásadným objavom či zmenám. Ale práve preto, že za posledné roky sa v svetovom energetickom biznise (skoro) nič podstatné neudialo. Masívna ťažba bridlicového plynu v Amerike spôsobila jeho zlacnenie a dostupnosť, čo zase vytlačilo drahšie uhlie z energetického mixu. V konečnom dôsledku tak neviditeľná ruka trhu viedla k poklesu emisií v Amerike, keďže došlo k zatváraní niektorých uhoľných elektrární. A banské či obchodné spoločnosti boli nútené hľadať odbyt svojho uhlia inde po svete. Rozvojový svet ich prijal a výsledkom je exponenciálny nárast emisií práve v týchto krajinách.

KLÚČOVÉ SLOVÁ: uhlie, emisie, plyn

ABSTRACT

Recent international reports show that the issue of coal and emissions is again very topical. Not because there were any major discoveries or changes. But precisely because there has been (almost) nothing substantial in the world energy business in recent years. Massive shale gas extraction in America has made it cheaper and more affordable, that in turn has pushed more expensive coal out of the energy mix. Ultimately, the invisible hand of the market led to a decline in emissions in America, as some coal-fired power plants were being closed. And mining or trading companies were forced to look for their coal sales elsewhere in the world. The developing world has embraced them and results in an exponential increase in emissions in these countries.

KEY WORDS: coal, emissions, gas

Úvod

Ubehlo už skoro päť rokov od nášho príspevku na webe ENERGIA-PORTAL.SK s názvom "Čína sa uhlia nevzdá" (21.2.2015). Len stručne pripomenieme, na čo sme pred pár rokmi upozornili. Masívna ťažba bridlicového plynu v Amerike spôsobila jeho zlacnenie a dostupnosť, čo zase vytlačilo drahšie uhlie z energetického mixu. V konečnom dôsledku tak neviditeľná ruka trhu viedla k poklesu emisií v Amerike, keďže došlo k zatváraní niektorých uhoľných elektrární. A banské či obchodné spoločnosti boli nútené hľadať odbyt svojho uhlia inde po svete. Rozvojový svet ich prijal s otvorenou náručou a výsledkom je exponenciálny nárast emisií práve v týchto krajinách. Tento fenomén popísal nedávno J. Bachmann pod termínom Zelený paradox. Ale o tom až v závere tejto úvahy.

Súčasná medzinárodná správa poukazuje, že téma uhlia a emisií je znovu veľmi aktuálna. Nie preto, že by došlo za ten čas k nejakým zásadným objavom či zmenám. Ale práve preto, že za päť rokov sa v svetovom energetickom biznise (skoro) nič podstatné neudialo. Všetko kráča po vyšľapaných chodníkoch. Voda tečie vždy len dole svahom, aj keď občas v novom koryte. Napriek

panickým varovaniam niektorých hysterických tínedžerov, že máme už len pár rokov do konca sveta - azda v roku 2022 ?

A tak napriek proklamovaným výzvam, záväzkom či dobrovoľným kvótam od štátnikov či aktivistov na rôznych svetových fórach a stretnutiach sa v skutočnosti vývoj v produkcii emisií uberá svojou vlastnou cestou. Podľa správy zverejnenej na webe Euroactiv (19.IX.) globálne emisie sa v roku 2018 v skutočnosti **zvýšili o 2%**. A to v dôsledku zvýšenia dopytu po energií, ktorý narástol o 2,9%. Pritom až 69% tohto dopytu bolo kryté výrobou z fosílnych palív. Priam utopisticky potom znie prognóza podľa novej správy PaW. Aby sa splnil ambiciózny cieľ Parížskej dohody - obmedzenie globálneho otepľovania na 1,5 st C (ktoré vyžaduje správa IPCC), miera dekarbonizácie musí dosahovať -11,3% ročne až do roku 2040.

V pondelok 23.IX.2019 sme si mohli pozrieť mediálne predstavenie priamo zo sídla OSN v New Yorku, kde sa rôzni štátnici (aj šaškovia a blázni - v rôznom poradí) na klimatickom samite snažili zaujať celosvetovú verejnosť svojím vystúpením v boji proti tzv. "klimatickým zmenám". A treba povedať, že podľa ohlasov v médiách sa to niektorým vrchovate aj podarilo. Ale až oschnú emócie a slzy (dojatia či hystérie ?), bolo by dobré prestať sa unášať rečami politikov (aj šaškov aj bláznov) a vrátiť sa k tzv. "tvrdým dátam". Napríklad takým, aké skrývajú štatistiky a medzinárodné databázy.

Karavána šteká, psi idú ďalej (J. Satinský).

Podľa nemeckej environmentálnej organizácie Urgewald, ktorá prevádzkuje medzinárodnú databázu Global Coal Exit List len v samotnej Číne sú rozpracované nové projekty na výstavbu uhoľných elektrární v celkovej kapacite **226,2 GW**, čo je najvyššia kapacita na svete. O polovicu menej projektov nových uhoľných elektrární je pripravovaných aj v Indii. Dokonca aj relatívne zaostalý a chudobný Bangladéš (136. priečka v rebríčku HDP_{PPP}) plánuje do roku 2041 ztrojnásobiť svoju kapacitu uhoľných elektrární na viac ako 18 000 MW. Ako vyplýva z nedávnej tlačovej správy tejto organizácie, z celkového počtu 746 spoločností po celom svete, ktoré sú zahrnuté v tejto databáze, nadpolovičná väčšina (54%) z nich plánuje v najbližšej dobe rozšíriť svoje kapacity uhoľných elektrární. Aj keď Čína od roku 2012 znížila podiel uhliá na energetickom mixe z 68% na 59% v roku 2018, napriek tomu sa jej celková kapacita uhoľných elektrární prudko zvyšuje. V lete roku 2019 už presiahla 1 020 GW a podľa čínskej vlády by sa mala ustáliť okolo hodnoty **1 300 GW**. Podľa Power Engineering (18.IX.2019) by mala Čína tento rok pridať celkom 290 GW novej kapacity uhoľných elektrární, čo je o 10% viac, ako je celková existujúca kapacita v USA (261 GW). A dokonca skoro o tretinu viac, ako bola celková inštalovaná kapacita v Nemecku v roku 2018 (200 GW).

EK v snahe zachrániť planétu Zem si položila ambiciózny cieľ - znížiť emisie CO₂ do roku 2030 o 50-55%. A do roku 2050 dokonca prejsť na tzv. uhlíkovú neutralitu. Nemecko si pripravuje vlastný klimatický balíček, ktorý podľa rokovania vlády z 20.9.2019 bude obsahovať také opatrenia ako je napr. dodatočné zdanenie ďalšou zrážkou pre benzín, naftu, vykurovacie oleje a zemný plyn. Alebo, že produkcia CO₂ z dopravy a vykurovania bude zaťažená ešte ďalšou daňou vo výške 10-25 EUR/t. Našťastie sa v tomto balíčku neobjavil žiadny posun termínu odstavenia uhoľných elektrární ("Kohleausstieg") plánovaný do roku 2038, čo ale okamžite Die Grünen a aktivisti Fridays for Future považujú za "zradu na národe !" Ako keby každá ďalšia daňová povinnosť sa v konečnom dôsledku nepreniesla zase len na občana. A je úplne jedno, z ktorého vrecka to štát ako podlý šerif z Nottinghamu ľuďom vytiahne. Kedy sa zobudí novodobý Robin Hood aj v Nemecku ?

Ale ako píše český komentátor Z. Petráček v Lidovkách, aj keby Nemecko dosiahlo uhlíkovú neutralitu už v roku 2035, svetovú záťaž o CO₂ by znížilo len o 2%. Stojí im to za to ? Celkové náklady na klimatický balíček vyčíslil nemecký kabinet na 54 miliárd EUR. Ak by aj komplet celá

EU prešla na uhlíkovú neutralitu, kto odstráni tých "zvyšných" 36 % ? Údaje o emisiách CO₂ desiatich najväčších producentov sú v nasledujúcej tabuľke. Pre porovnanie sme vybrali len roky 2009 (ekonomickú krízu) a 2017. Z čísel je zrejmé, že úsporu EU vo výške 288 Mt bohato nahradila zvýšená produkcia Iránu + Japonska + Ruska (125+45+120). A hlavne - že nárast emisií CO₂ z Číny viac ako 7-násobne prevyšuje pokles v EU28.

Territorial emissions in MtCO ₂										
	EU28	Canada	China	India	Iran	Japan	Russian Federation	Saudi Arabia	South Korea	United States of America
2009	3 832	541	7 759	1 720	547	1 160	1 572	466	507	5 495
2017	3 544	573	9 839	2 467	672	1 205	1 693	635	616	5 270
2017 - 2009	- 288	32	2 080	747	125	45	120	169	109	- 226
	-7,5%	6,0%	26,8%	43,4%	22,9%	3,9%	7,7%	36,3%	21,6%	-4,1%

V tomto kontexte čísel a faktov je skutočne namieste zásadná otázka: má zmysel dekarbonizácia EU spojená s novými nákladmi a daňami pre jej obyvateľstvo, pokiaľ sa najväčší producenti CO₂ nepridávajú ?!

Nedávna správa o zablokovaní lode s uhlím v jednom Poľskom prístave aktivistami GREENPEACE len dokrešľuje obraz o mentálnej retardácii jej členov, ktorí si za každú cenu potrebujú užiť svojich 5 minút slávy v médiách. V prípade skutočného záujmu o záchranu planéty, by sa totiž vešali na chladiace veže niekde v JV Číne. Perfektne to vyjadril pred viac ako dvadsiatimi rokmi v čase protestov rakúskych odporcov jadrovej energie proti českým JE istý spisovateľ (L. V.) slovami: "Obdivujem a rešpektujem strach týchto ľudí o svoje zdravie. Len nechápem, prečo počas hodinovej blokady hraničného prechodu musia vyfajčiť dve krabičky cigariet ?"

Pre dokreslenie intelektuálneho marasmu tzv. "expertov" rôznych environmentálnych hnutí stačí uviesť citát riaditeľky českého Hnutí Dúha : "Pretože sa emisie počítajú teritoriálne, je treba vziať do úvahy, že podstatná časť emisií krajín ako je India alebo Čína vznikla len kvôli spotrebe západných krajín - v podstate môžem povedať, že naše emisie do rozvojových krajín vyvážame." Podľa spôsobu uvažovania tejto environmentálnej aktivistky by bolo zrejme najlepšie, keby nikto s nikým po svete neobchodoval a každý sa hral len na svojom piesočku ?! Keď EU prestane z Číny dovážať tovar, Čína okamžite radikálne zníži svoje emisie ??? Alebo si expertka myslí, že za boomom výstavby uhoľných elektrární v Číne stojí zvýšený dopyt po elektroautách v EU a Čína nám bude preto dovážať elektrinu v baterkách ??? Svatá_prostoto !

Klíma - veda alebo politikum ?

Súčasný radikálny environmentalizmus vyhecovaný až do klima-hysterie už totiž začína vadiť aj niektorým serióznym vedcom a odborníkom. Týchto určite nemôžeme považovať v čierno-bielom videní za klima-skeptikov. Ako uviedol generálny tajomník Svetovej meteorologickej organizácie (WMO) Petteri Taalas v rozhovore pre fínske noviny Talouselämä (6.IX.2019) bolo by potrebné

schladiť hlavy a prestať strašiť verejnosť, že je koniec sveta za dverami. Osobne si myslí, že riešenie klimatickej zmeny vôbec nevyžaduje, aby ľudia začali teraz žiť asketickým životom mníchov a znižovali svoju životnú úroveň. Ako poslednú kvapku nezmyslov považuje názor, že dieťa predstavuje hrozbu pre klímu a niektorí mladí ľudia odmietajú deti v mene záchrany planéty. Za hlavný problém naopak považuje "Doomsters and Extremists" t.j. radikálnych environmentalistov. Ktorí tisíc stránkové správy IPCC čítajú doslova ako Bibliu a pokúšajú sa v nich nájsť určité úseky alebo vety, z ktorých potom vyvodzujú svoje extrémne názory: "To sa už podobá náboženskému fanatizmu." povedal v rozhovore.

Poprajme teda štátnikom (+ šaškom a bláznom) šťastný návrat z Ameriky domov, či už odplávajú na solárnych plachetniciach, či poletia na teplovzdušných balónoch, či len tak klasicky na súkromných tryskáčoch alebo vládnych letkách. Nech sa všetci štátnici vrátia domov do svojej krajiny, zavesia si svoj prejav v oválnej pracovni alebo dajú do zberu. Ale hlavne nech začnú tvrdo a poctivo makať pre svojich občanov a voličov ! Pracovať na tom, čo skutočne ľudí trápi a nie na propagovaní vlastného ega či dokonca novej zelenej ideológie ! Ako to predviedla nedávno starostka Kodane za zelenú Alternatívu:

"Dnes čelíme obrovskej výzve v oblasti zmeny klímy, v ktorej jedlo zohráva hlavnú úlohu. A my máme politickú zodpovednosť ovplyvňovať stravovacie návyky a vzdelávať mladšiu generáciu, aby žila udržateľným spôsobom. Isteže máme slobodu, môžete si domov kúpiť jedlo, ktoré len chcete. Ale klíma je dôležitejšia ako právo jednotlivca na konzumáciu hovädzieho mäsa ! Preto navrhujeme zákaz hovädzieho mäsa v školských jedálňach financovaných z mestského rozpočtu."

Na rozdiel od tejto zelenej aktivistky si osobne myslíme, že tých 18 000 pracovníkov najväčšej nemeckej banky Deutsche Bank trápi v skutočnosti úplne niečo iné. Donedávna ešte vysmiate kravaťákom hrozí v dohľadnej dobe prepustenie, ak už nie sú na dlažbe. A asi ich viac momentálne trápi to, z čoho zaplatia svoje hypotéky a náklady na živobytie už budúci mesiac. A nie nejaké globálne zvýšenie teploty o 1,95 st C do roku 2040. To len zeleným aktivistom protestujúcim pred Frankfurtským autosalónom sa zdá, že "doba automobilová" už skončila. Veď všetko je na webe, načo sú nám autá ? A elektrina je v zástrčke, načo sú nám elektrárne ? Až by sa chcelo parafrázovať slávny výrok Churchilla po leteckej bitke o Anglicko:

"Ešte nikdy v histórii ľudstva tak malá skupina nevzdelaných krikľúňov nezblbla tak obrovské masy zdanlivo vzdelaných a racionálnych Homo sapiens sapiens."

Aktivisti Fridays for Future prichádzajú stále s radikálnejšími požiadavkami, pričom paradoxne samá Gréta sa ešte na jar vyslovila, že nikto síce presne nevie, čo máme robiť, ale musíme to urobiť hneď. Doslovne – „nevieme síce, ako postaviť vežu, ale chceme aby ste sa konečne zobudili a vykonali potrebné zmeny.“ (EP- Brusel, IV.2019). Bizarnosť celého toho cirkusu tínedžerských protestov len potvrdzuje genialitu českého herca Jana Wericha a jeho výroku: *To je blbý, to se bude líbit* .“ A naopak zamrazí zo slov nemeckého novinára P. Hahne: „*Budúca vojna bude vojnou medzi generáciami.*“

A údajný konsenzus 97% vedcov o príčine globálneho otepľovania či klimatickej zmeny je zrejme tiež zaujímavé fake news. Za prvé je otázne z akej veľkej základne sa tých 97% počítalo ? Kto každý bol v čitateli a koľko ľudí bolo v menovateli ? Tak ako nedávno na Slovensku bol publikovaný otvorený list s podpisom dvoch stovkách osobností. Stáva sa expertom na klímu každý kto dýcha, alebo len ten, koho pustia do médií ? Nebolo by najlepšie o klimatickej zmene vyhlásiť referendum ? Keď Einsteinovi v roku 1931 povedali, že v Nemecku s jeho teóriou relativity vedci nesúhlasia a dokonca v Lipsku vydali knihu "100 autorov proti Einsteinovi", tak sa údajne spýtal: "A prečo ich musí byť až 100 ? Nestačil by jeden ?" V matematike či fyzike sa totiž o pravdivosti hypotézy

nehlasuje (ako v EP), stačí ak ju dokáže jeden jediný vedec. A platí len dovtedy, pokiaľ ďalší jeden jediný vedec ju nevyvráti hodnovernými dôkazmi.

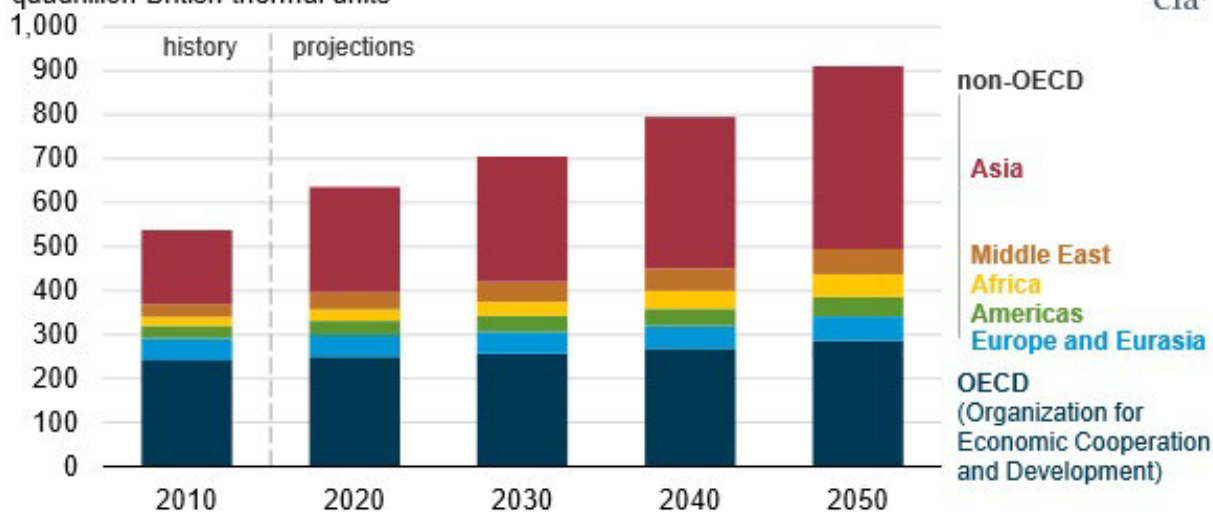
Európa stráca dych.

A k tomu všetkému ešte v EU dochádza v poslednom období k hospodárskej recesii, o ktorej už aj vrabce štebotajú. A práve preto bude v EU každé ďalšie euro vynaložené na záchranu klímy v recesii ešte bolestnejšie, ako bolo v dobe ekonomického rastu. Vidieť to na údajoch z medzinárodných štatistík - reálny medziročný rast HDP 2017-2018 (v PPP) bol len +2,0 %. Najvýznamnejší ekonomickí ťahúni EU28 sú na tom ešte horšie: Francúzsko +1,7%, Veľká Británia +1,4%, Nemecko +1,4%, Taliansko +0,9%. Podobne to vyzerá aj v zámorí: Japonsko +0,8%, Kanada +1,9%. Naopak sú to práve rozvojové a husto osídlené krajiny, kde je výrazný rast HDP: India +7,0%, Čína +6,6%, Indonézia +5,2%. Takže trend dopytu po energiách sa v rozvojových krajinách ani v najbližšom období nezastaví.

Čína sa svojho uhlia nevzdá ! sme písali pred piatimi rokmi a doslova to platí aj dnes, v dobe klimatickej hystérie v EU. Svedčia o tom aj čerstvé správy z portálu americkej agentúry U.S. Energy Information Administration (24.9.2019)

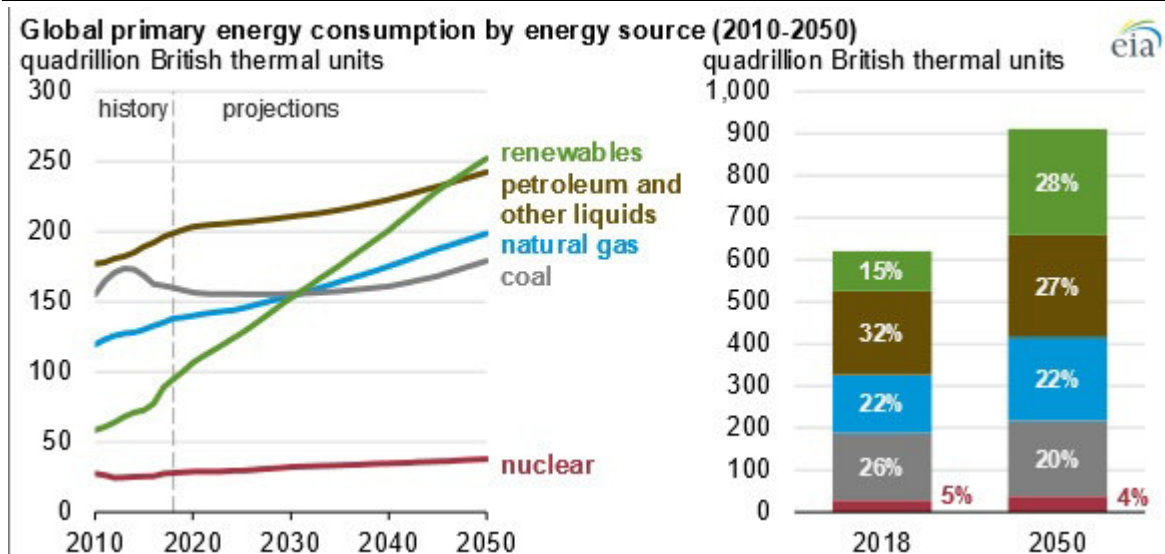
Global primary energy consumption by region (2010-2050)

quadrillion British thermal units

Podľa analýzy tejto organizácie sa svetová spotreba energie medzi rokmi 2018 až 2050 **zvýši o 50 %**. Väčšina tohto rastu bude práve v krajinách, ktoré nie sú súčasťou OECD resp. teritoriálne najväčší nárast spotreby energie bude v Ázii. Rastúci príjem obyvateľstva, urbanizácia a zvyšovanie dostupnosti elektrickej energie vedie k zvyšujúcemu sa dopytu po energiách. Spotreba elektriny sa v rezidenčnom sektore tiež zvyšuje, pretože rastúca populácia a aj rastúca životná úroveň v krajinách mimo OECD zvyšuje dopyt po spotrebičoch a osobnom vybavení jednotlivcov. Spotreba elektrickej energie sa zvyšuje taktiež v odvetví dopravy, keďže vozidlá na elektrinu sa stávajú realitou a tým sa zvyšuje aj spotreba elektrickej energie pre dopravu. Je síce povzbudivé, že v roku 2050 sa podiel vyrobenej energie z obnoviteľných zdrojov podľa tejto prognózy zvýši na 28%, ale stále bude Uhlie + Ropa + Plyn (teda fosílna palivá) predstavovať 69% podiel.

Tu v EU sa síce môžeme tváriť ako morálni víťazi, ale v skutočnosti šľahačku bude jesť niekto iný. A veriť tomu, že pri náraste spotreby energie o 50% bude svet vypúšťať o tridsať rokov menej emisií ako dnes môže skutočne len človek chudobný duchom.

Ľadovec praská

Najznámejší výrobca elektrických automobilov TESLA Inc, podľa Bloomberga (22.9.2019) potreboval 15 rokov na to, aby vytvoril stratu 5 miliárd dolárov. Čínskej Tesle – spoločnosti NIO Inc. sídliacej v Šanghaji sa to podarilo už za štyri roky. Denne tak vyrába stratu 4 milióny dolárov, ktorá je dôsledkom viacerých faktorov – vysoké náklady, slabý predaj, pokles štátnych dotácií. Celkový predaj elektrických vozidiel v Číne, kde sa predáva polovica svetovej produkcie klesol v júli po zastavení vládnych dotácií. Ako upozorňujú analytici – Čína vytvorila bublinu elektrického vozidla, ale tá už začína praskať. Ako ľadovec v Grónsku. Alebo ten najväčší v Nemecku.

Ďalšia (zdanlivo) nepochopiteľná správa prichádza z nemeckého Frankfurtu: tradičný a najväčší autosalón v EU je odsúdený na zánik ! Absencia značiek ako Toyota, Renault, Peugeot, Nissan, Fiat na tohtoročnej prehliadke bola vážnou ranou pre organizátorov. Okrem toho ešte tisíce klimatických aktivistov protestovalo pred vchodom, pričom zdôrazňovali stúpajúce napätie medzi nemeckým automobilovým priemyslom a životným prostredím. Aktuálnych 560 000 návštevníkov je pokles o tretinu oproti roku 2017, kedy prišlo až 810 000. Niektorí novinári už predpovedajú, že budúci autosalón plánovaný na rok 2021 sa asi neuskutoční.

V správe poradenskej spoločnosti McKinsey sa uvádza, že napriek veľkému zelenému humbuku o environmentálnom Nemecku, stále sa v tejto krajine vyrába iba 35% elektrickej energie z

obnoviteľných zdrojov. Ak sa vylúči aj spaľovanie biomasy, ktoré je často ešte špinavšie ako uhlie, predstavovala v roku 2018 výroba elektrickej energie z OZE iba 27%. Na túto skutočnosť upozornil aj CEO VW Herbert Diess: „*Výmena spaľovacieho motora v aute za elektromotor, keď elektrinu dnes vyrábame prevažne z uhlia, často dokonca z toho najhoršieho hnedého lignitu, privádza myšlienku bez-emisnej elektrickej mobility do absurdity!*“ Nemci majú na takýto stav jedno príznačné slovo - Schadenfreude.

V historický pamätný deň 11.9.2019 priniesol web World Tribune ďalšiu pesimistickú správu. Podľa CEO Volskswagenu Herberta Diessa: „*Hystéria v oblasti klímy zabíja nemecký automobilový priemysel.*“ Ako ďalej uviedol, protesty proti zmenám klímy sústredené na automobily, prísnejšie emisné limity určené EK tlačia nemecký automobilový priemysel až na pokraj kolapsu. Nemecko zamestnáva približne 830 000 ľudí v automobilovom priemysle, ktorý je tak najväčším zamestnávateľom v krajine. „*Keďže výroba automobilov je najväčším priemyselným odvetvím Nemecka, znamená to len jediné: Auf Wiedersehen pre nemeckú ekonomiku,*“ napísal už 10. septembra 2019 James Delingpole pre Breitbart. Jeho slova sa každým dňom naplňajú.

„*Ekonomické čísla Nemecka za september sú hrozné*“, napísal Bloomberg 23.9. 2019. Podľa mesačnej správy IHS Markit priemyselná výroba v Nemecku v septembri poklesla na najnižšiu úroveň za posledných desať rokov. Zastavil sa aj rast služieb a objavili sa aj ďalšie náznaky, že trh práce sa oslabuje. Zamestnávateľské zväzy bijú na poplach a žiadajú vládu o opatrenia na podporu ekonomiky. Akékoľvek ďalšie uťahovanie opaskov bude osudné.

Podľa aktuálnej správy z webu (25.9.) plánuje najväčší nemecký výrobca automobilových súčiastok Continental AG prepúšťať a zatvárať niektoré prevádzky. Neupresnil zatiaľ počet, ale odhaduje sa, že o prácu príde asi 20 000 zamestnancov, čo predstavuje skoro 10% celkového stavu. Niet sa tomu čo čudovať – H. Diess pred časom uviedol, že výroba elektroauta vyžaduje asi o 30 % menej súčiastok a menej práce, čo povedie k zníženiu počtu zamestnancov pri montáži a ak prepúšťaniu. Napríklad elektrická hnacia jednotka Chevy Bolt obsahuje o 80% menej mechanických súčiastok, ako klasický spaľovací motor. Ale je zase trikrát drahšia.

Zelený paradox

Johannes Bachmann je nemecký ekonóm, ktorý vo svojej dizertačnej práci rozobral otázku keď jednostranné politiky v oblasti klímy majú často opačný efekt a zvyšujú ťažbu fosílnych palív. Cieľom dizertačnej práce bolo preskúmať účinky prijatých opatrení v klimatickej politike na ťažbu fosílnych palív. Zaujímavým poznatkom práce je skutočnosť, že banské a ťažobné spoločnosti upravujú svoju aktuálnu produkciu podľa toho, aké vysoké sú dotácie na OZE alebo aká je cena emisných povoleniek. **Zelený paradox** tak vlastne popisuje stav, kedy intenzívnejšie politiky v ochrane klímy paradoxne zvyšuje ťažbu fosílnych palív. A aké ekonomické podmienky tento jav spôsobujú? Na rozdiel od výrobcu tovaru je vlastník nerastnej suroviny postavený pred inou otázkou – bude cena suroviny časom stúpať alebo klesať? Ak je predpoklad, že cena bude časom rásť pre budúci veľký trh (REE), je dobré sa s ťažbou neponáhľať a udržiavať vysoký dopyt aj cenu na trhu. Naopak, ak bude cena časom už len klesať pre politické reštrikcie (uhlie), je potrebné okamžite pri aktuálnej cene vyťažiť maximum a výnosy z tržieb investovať napr. do dlhopisov. Aktuálne politiky EU v oblasti ochrany klímy tak paradoxne dosahujú presne opačný efekt, ako predpokladali environmentalisti. Ťažobné spoločnosti v obave zákazu prevádzky uhoľných elektrární v EU maximalizujú okamžitú ťažbu. Prebytok uhlia na trhu znižuje prevádzkové náklady uhoľných elektrární, čo vedie k ich vyššej konkurencieschopnosti oproti ostatným. A kruh sa uzatvára – investori radšej investujú do výstavby nových uhoľných elektrární, ktoré im „lacnejšie“ vyrobí elektrinu, ako ekologicky prijateľnejších OZE či JE.

Čakanie na Godota ? Alebo Eyjafjallajökull ?

Najčastejším argumentom horlivých klimatických alarmistov je výzva: počúvajte vedcov ! Čísla vraj neklamú, trendy sú jasné a ich prognózy sú nezvratné. Problém je v tom, že väčšina z tých vedcov asi nečítali Taleba, na Ježiška neveria a Čiernu labuť v živote nevideli. Golgota je podľa nich asi značka zubnej pasty. A Eyjafjallajökull ? Azda švédka vegetariánska pochúťka ???

Takže čo by sme mali robiť ? Na rozdiel od hystérie, paniky a zúrivého obviňovania všetkých navôkol, ako to predvádza mladá švédka s podivnou chorobou, by sme sa mali stíšiť a zamyslieť. Každý sám za seba. Ako napísal už v roku 2004 nemecký filozof, novinár a spisovateľ Peter Hahne: „*Tam, kde je núdza o fakty, tam bujnie špekulácia. A kde panuje nevedomosť, tam nastupuje hystéria. Strach je ale zlý radca. Strach ochromuje a obmedzuje, spôsobuje rezignáciu. Máme dnes príliš veľa prorokov pesimizmu. Ale svet dnes potrebuje niekoho s optimizmom.*“

A potom si znovu vypočúť slávnu prednášku Steva Jobsa na Standfordskej univerzite v júni 2005. Opäť platí, že keď dvaja robia to isté, nie je to to isté. Aj keď zdánlivo obaja radia mladým - buďte blázni ! Zatiaľ čo jedna hysterická pubertáčka prská sliny a šíri strach, druhý zoči voči majestátnu smrti vlieva optimizmus a vieru v silu človeka a spoločný pokrok ľudstva.

Skutočne musí najprv prísť nová ekonomická kríza, alebo musí vybuchnúť zase nejaká sopka, či azda ďalší vojnový konflikt s tisíckami obetí, aby hysterickí tínedžeri prestali byť tým najväčším problémom ľudí v EU ?

ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ODKAZOV

- <https://www.euractiv.com/section/climate-environment/news/global-decarbonisation-efforts-stall-pushing->
- <https://www.straitstimes.com/asia/east-asia/china-plans-226-gw-of-new-coal-power-projects->
- <https://urgewald.org/medien/ngos-release-new-global-coal-exit-list-finance-industry->
- <https://www.power-eng.com/2019/09/18/coal-fired-powering-up-in-china-south-asia>
- <https://www.spiegel.de/politik/deutschland/klima-gipfel-grosse-koalition-einigt-sich-auf-klimaschutz-paket-a-1287824.html>
- <http://www.globalcarbonatlas.org/en/CO2-emissions>
- https://www.theepochtimes.com/in-unprecedented-move-head-of-key-meteorological-organization-slams-climate-extremists_3076409.html
- <https://www.worldtribune.com/volkswagen-ceo-climate-change-hysteria-killing-germanys-auto-industry>
- <https://svet.sme.sk/c/6088774/jobsova-prednaska-na-stanforde-o-zivote-laske-a-smrti.html>
- https://www.lidovky.cz/byznys/firmy-a-trhy/vyrobcce-automobilovych-soucastek-continental-planuje-zavirani-tovaren-a-propousteni.A190925_160629_firmy-trhy_ele
- https://europe.autonews.com/blogs/frankfurt-shows-visitor-plunge-could-mean-its-end?utm_source=CCNet+Newsletter&utm_campaign=74f9778c4c-EMAIL_CAMPAIGN_2019_09_23_02_52&utm_medium=email&utm_term=0_fe4b2f45ef-74f9778c4c-36475549
- <https://www.bloomberg.com/news/articles/2019-09-23/germany-may-see-no-growth-this-year-as-manufacturing-slumps>
- https://link.springer.com/chapter/10.1007%2F978-3-0348-9008-3_4#page-1
- <https://www.financnytrh.com/deutsche-bank-zacali-prepustat-ide-18-000-pracovnych-miest/>
- <https://www.breitbart.com/europe/2019/09/10/delinqpole-climate-hysteria-is-destroying-germanys-car-industry/>
- <https://politiken.dk/indland/art7389513/Alternativet-vil-afskaffe-r%C3%B8dt-k%C3%B8d-i-K%C3%B8benhavn-b%C3%B8rnehaver-skoler-og-kantiner>

https://www.eia.gov/todayinenergy/detail.php?id=41433&utm_source=CCNet+Newsletter&utm_campaign=56721ec4f6-EMAIL_CAMPAIGN_2019_09_24_02_29&utm_medium=email&utm_term=0_fe4b2f45ef-56721ec4f6-36475549

https://www.bloomberg.com/news/articles/2019-09-22/after-5-billion-in-losses-china-s-tesla-battles-for-survival?utm_source=google&utm_medium=bd&cmpId=google&utm_source=CCNet+Newsletter&utm_campaign=74f9778c4c-EMAIL_CAMPAIGN_2019_09_23_02_52&utm_medium=email&utm_term=0_fe4b2f45ef-74f9778c4c-36475549

ADRESA AUTORA

Ing. Marek HRABČÁK

Geosofting, s.r.o. Prešov, Slovenská republika

e-mail: geosofting@stonline.sk

RECENZIA TEXTOV V ZBORNÍKU

Recenzované dvomi recenzentmi, členmi vedeckej rady konferencie. Za textovú a jazykovú úpravu príspevku zodpovedajú autori.

REVIEW TEXT IN THE CONFERENCE PROCEEDINGS

Contributions published in proceedings were reviewed by two members of scientific committee of the conference. For text editing and linguistic contribution corresponding authors.